

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous, Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Laskentatoimi

Juho Matilainen

SEPA-VALMIUDEN SELVITTÄMINEN SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Opinnäytetyö 2009

TIIVISTELMÄ

Juho Matilainen

SEPA-valmiuden selvittäminen Saimaan ammattikorkeakoulussa, 33 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu, Lappeenranta

Liiketalouden yksikkö, liiketalouden koulutusohjelma

Laskentatoimi

Ohjaaja: lehtori Saara Heikkonen

Eurooppalaisten pankkien liikkeelle laittama hanke yhtenäisestä euromaksualueesta, SEPA:sta, on edennyt jo varsin pitkälle. Myös Euroopan unionin toimet ovat olleet mukana SEPA:ssa luomalla tarvittavan lainsäädännön. Tästä syystä yritysten ja muiden toimijoiden on ollut viime aikoina syytä ryhtyä toimenpiteisiin varautuakseen SEPA:n aiheuttamiin muutoksiin maksuliikenteessä.

Tämän opinnäytetyön aiheena oli tutkia SEPA-valmiutta Saimaan ammattikorkeakoulussa ja yrittää löytää keinoja täyden valmiuden saavuttamiseksi. Samalla pyrittiin selvittämään prosessin aikataulua ja sen aiheuttamia kustannuksia. Käytännössä erittäin merkittäviksi nousivat talous- ja hallintopalveluiden käytämät tietokoneohjelmat.

Työn teoriaosassa käytettiin lähteinä aiheeseen liittyvää materiaalia, joka tässä tapauksessa oli pitkälti peräisin internetistä lukuun ottamatta käytössä olevien ohjelmien esittelyä. Empiirinen osa toteutettiin haastattelemalla Saimaan ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalveluiden henkilöstöä jokseenkin strukturoitua haastattelua käyttäen.

Tutkimuksen tuloksena ilmeni, että muutostarpeita aiheuttaa oikeastaan vain tilinumeroiden muuttuminen IBAN- ja BIC-muotoisiksi. Tämän takia joudutaan muokkaamaan laskulomaketta sekä toisaalta tekemään konversioita taloushallinnon ohjelmiin.

Asiasanat

SEPA, maksuliikenne, konversio

ABSTRACT

Juho Matilainen

Examining Preparedness for SEPA at the Saimaa University of Applied Sciences, 33 pages, 2 appendices

Saimaa University of Applied Sciences, Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Accountancy

Instructor: lecturer Saara Heikkonen

The initiative of the European bank sector, Single Euro Payments Area (SEPA), which is also largely supported by the European Commission and the European Central Bank, has already progressed to a transitional period where both the old national and the new SEPA payment instruments are used.

Because of the SEPA, especially companies have had to make sure they are ready to operate with the new payment instruments. The purpose of the thesis was to research the preparedness for SEPA at the Saimaa University of Applied Sciences and also to find ways to reach the completion.

Additionally I tried to draw up a timetable for the introduction of the SEPA compatible practices and also an estimate of costs related to the process. In the theoretical part of the thesis internet sources were mainly used. The empirical part was carried out by interviewing the personnel of the Saimaa University of Applied Sciences who were nominated to answer for the SEPA process.

As a result of the thesis it became apparent that the only things demanding some operations are account numbers that have to be changed into IBAN and BIC formats. This affects the invoice form which needs some modification. Also the software used by financial administration needs to be converted.

Keywords

SEPA, payment transaction, conversion

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
1.1 Tutkimusmenetelmä	6
1.2 Tutkimusongelma	8
1.3 Viitekehys	8
2 SEPA.....	9
2.1 Toimijat.....	10
2.2 Aikataulu	11
2.3 SEPA-maksuvälineet	11
2.3.1 SEPA-tilisiirrot	12
2.3.2 SEPA-korttimaksut.....	12
2.3.3 SEPA-suoraveloitus	13
2.4 SEPA-lisäpalvelut	14
2.5 Infrastrukturi	14
2.6 SEPA:n vaikutukset yrityksille	15
3 SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU	16
3.1 Yleistä.....	16
3.2 Talous- ja hallintopalvelut	18
3.3 Maksuliikenne	18
4 SAIMAAN AMK:N KÄYTTÄMÄT TALOUSHALLINNON OHJELMAT	20
4.1 Intime Plus.....	20
4.2 Invoice Processing.....	20
4.3 Personec F	22
4.4 Travel & Expense Management	22
4.5 VeriFone VX DUET.....	23
4.6 Muita ohjelmia	24
4.7 Ohjelmistojen muutostarpeet / yhteenveto haastatteluista	24
4.7.1 Laskutus ja matkaohjelma	25
4.7.2 Palkkaohjelma.....	26
4.7.3 IP	26
4.7.4 Intime Plus.....	27
5 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	29
6 YHTEENVETO	30
LÄHTEET	32

LIITTEET

Liite 1 Haastatteluissa esitetyt kysymykset

Liite 2 Saimaan ammattikorkeakoulun laskulomakkeet

LYHENTEET

AMK =	ammattikorkeakoulu
BIC =	Bank Identifier Code, pankin yksilöivä tunniste
BP =	Business Planning
EPC =	European Payments Council, Euroopan maksuneuvosto
EU =	Euroopan unioni
IBAN =	International Bank Account Number, kansainvälinen tilinumero
IP =	Invoice Processing
Saita =	Saimaan talous ja tieto Oy
SCT =	SEPA Credit Transfer
SEPA =	Single Euro Payments Area, Yhtenäinen euromaksualue
TEM =	Travel & Expense Management

1 JOHDANTO

Kaikkiaan 32 Euroopan maata on parhaillaan siirtymässä yhtenäiseen euromaksualueeseen (SEPA, Single Euro Payments Area), josta on tarkoitus muodostua maksupalveluiden yhteismarkkina-alue. Yhtenäisellä euromaksualueella on tavoitteena, että kaikki euromääräiset tilisiirrot, korttimaksut ja suoraveloitukset toimivat tulevaisuudessa samalla tavalla maiden rajoista välittämättä. Tämän takia SEPA on Euroopan maksuliikenteen yhtenäistämisessä merkittävä askel, kuten oli eurokäteisen käyttöönottoakin vuonna 2002.

Varsinaisesti SEPA on eurooppalaisten pankkien perustaman Euroopan maksuneuvoston hanke, mutta myös Euroopan unionin toimielimet ja Euroopan keskuspankki ovat olleet mukana sen toteuttamisessa. Varsinainen siirtymäaika SEPA-palveluiden käyttöönotossa alkoi tammikuussa 2008, ja vuoden 2010 jälkeen pitäisi SEPA-alueen sisällä maksuliikenteen mahdollisimman suurelta osin toimia yhtenäisesti.

Tämän opinnäytetyön teoriaosassa kerrotaan yleisesti SEPA:sta, siihen läheisesti liittyvistä käsitteistä sekä esitellään työn toimeksiantajaa, Saimaan ammattikorkeakoulua, erityisesti sen talous- ja hallintopalveluita. Lisäksi esitellään ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalveluiden käytössä olevia tietokoneohjelmia.

Empiirisessä osassa on tavoitteena selvittää SEPA:n aiheuttamia muutostarpeita Saimaan ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalveluiden tietokoneohjelmissa ja toisaalta yrittää laatia aikataulua ja kustannusarviota näiden muutosten toteuttamisesta. Muutostarpeiden selvittämistä varten myös haastatellaan talous- ja hallintopalveluissa työskenteleviä henkilöitä.

1.1 Tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö on tutkimusmenetelmältään case- eli tapaustutkimus. Case-yrittäjänä on Saimaan ammattikorkeakoulu Oy. Tutkimus on luonteeltaan lä-

hinnä kvalitatiivinen, mutta siinä on myös kvantitatiivisia piirteitä, kuten käsitteiden määrittely. Toisaalta tutkimustietoa on saatu haastattelemalla ihmisiä, toisaalta on käytetty hyväksi olemassa olevaa tietoa.

Tapaustutkimuksessa kootaan tyypillisesti tietoa yksittäisestä tai enintään pienestä joukosta tapauksia. Kohdeyksilöstä, -ryhmästä tai -yhteisöstä tutkitaan yleensä jotain prosessia. Aineiston kerääminen tapahtuu tavallisesti monia eri menetelmiä käyttäen, esimerkiksi haastattelut, havainnot ja dokumentit. Ilmiöiden kuvailu kuuluu yleensä olennaisesti tapaustutkimukseen. (Hirsjärvi ym. 2007, 130–131.)

Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen erottaminen toisistaan saattaa olla vaikeaa, ja ne saattavatkin täydentää toisiaan. Kvalitatiivinen tutkimus käsittelee ensisijaisesti merkityksiä ja kvantitatiivinen numeroita, mutta merkitykset ja numerot ovat usein toisistaan riippuvaisia. Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohta on todellisen elämän kuvaaminen eikä siinä välttämättä ole mahdollista olla täysin objektiivinen, koska tietäjä ja se mitä tiedetään usein kietoutuvat toisiinsa. (Hirsjärvi ym. 2007.)

Tässä nimenomaisessa tutkimuksessa case-yrityksenä siis on Saimaan ammatikorkeakoulu Oy, jonka tarkastelussa erityisesti keskitytään talous- ja hallintopalveluihin. Tutkittavana prosessina on SEPA:an siirtyminen case-yrityksessä. Aineistoa kerätään pääasiassa haastatteluista ja dokumenteista. Vaikkakin tutkimuksen tulokset osin ilmaistaan numeroilla, niin lähinnä kyseessä on kvalitatiivinen tutkimus, koska se kuvaa todellista elämää ja pääasiassa käsittelee merkityksiä.

Strukturoidussa eli lomakehaastattelussa käytetään apuna lomaketta, jossa kysymysten ja väitteiden muoto ja järjestys on täysin määrätty. Tämän vuoksi itse haastattelun tekeminen onkin varsin helppoa. Teemahaastattelu on hiukan strukturoitua haastattelua avoimempi. Siinäkin käsiteltävät aihepiirit ovat tiedossa mutta kysymyksillä ei ole tarkkaa muotoa eikä järjestystä. (Hirsjärvi ym. 2007, 203.)

Haastattelua voinee pitää lähinnä strukturoituna haastatteluna, sillä käytössä on lomake, jonka perusteella kysymykset esitetään. Kuitenkin haastattelutilanteissa esimerkiksi kysymysten tarkka sanamuoto saattaa vaihdella jonkin verran, joten siinä suhteessa kyseessä olisi pikemminkin teemahaastattelu.

1.2 Tutkimusongelma

Tutkimuksessa voidaan erottaa kolme pääasiallista tavoitetta, joita voidaan kutsua myös tutkimusongelmiksi. Ensiksikin on tarkoitus selvittää, mitä toimenpiteitä Saimaan ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalveluissa täytyy tehdä SEPA-valmiuden saavuttamiseksi. Tämä edellyttää tiedon hankkimista toisaalta SEPA:sta ja toisaalta talous- ja hallintopalveluista sekä näiden tietojen yhteensovittamista. Lisäksi pitää saada selville, millä aikataululla tarvittavat muutokset voidaan toteuttaa ja minkälaisia kustannuksia niistä aiheutuu.

Tutkimuksen aiheen rajaaminen ei tuottane juuri minkäänlaisia ongelmia, koska aihe oikeastaan annettiin suoraan tekijälle varsin hyvin rajattuna. Tutkimus siis rajoittuu Saimaan ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalveluihin ja SEPA:n aiheuttamiin muutoksiin siellä.

1.3 Viitekehys

Tietoa SEPA:sta löytyy melko runsaasti, koska sen toteutuminen on ollut tiedossa jo varsin pitkään ja siirtymäaikakin on jo käynnissä. Varsinaisista kirjoista ei tietoa kovinkaan hyvin löydy, mutta internetissä monilla asiassa mukana olevilla tahoilla on tarjolla enemmän tai vähemmän kattavasti tietoa. Euroopan maksuneuvosto, komissio ja keskuspankki keskeisinä toimijoina ovat julkaisseet informaatiota SEPA:sta kaikkein kattavimmin, tosin merkittävältä osin englannin kielellä. Hyviä lähteitä ovat lisäksi suomalaiset pankit, Suomen keskuspankki ja Finanssialan keskusliitto.

Saimaan ammattikorkeakoulusta tietoa on tarjolla yrityksen internetsivustolla sekä intranetissä. Haastatteluja on käytetty tiedon saamiseen talous- ja hallintopalveluiden asioista ja niiden yhtymäkohdista SEPA:aan. Haastateltaviksi pyritään valitsemaan henkilöitä, jotka vastaavat osaltaan yhtenäisen euromaksualueen mukana tulevista muutoksista ja täten ovat todennäköisesti parhaita mahdollisia asiantuntijoita omalla alueellaan.

2 SEPA

Yhteinen euromaksualue (SEPA) on 32 maata kattava alue, jonka sisällä tapahtuvat euromääräiset maksut käsitellään samoin ehdoin huolimatta valtioiden rajoista. Täten myös yhtenäiset SEPA-maksuvälineet korvaavat aikaisemmat kansalliset vastineensa. Euroopan unionin jäsenvaltioiden (Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari, Viro ja Yhdistynyt kuningaskunta) lisäksi SEPA:aan kuuluvat myös Islanti, Liechtenstein, Monaco, Norja ja Sveitsi. (European Payments Council.)

Euroopan komission ja keskuspankin yhteisen näkemyksen mukaan SEPA on maksupalvelujen yhteismarkkina-alue, jossa vallitsee tehokas kilpailu. Tällä alueella maksupalvelut toimivat yhtenevällä tavalla valtioiden rajoista huolimatta, mikä edellyttää kaikenlaisten esteiden poistamista alueen sisältä. Yhteinen euromaksualue laajentaa vuonna 2002 tapahtunutta eurokäiteisen käyttöönottoa muihinkin maksutapoihin ja siten edesauttaa yhteismarkkina-alueen toimintaa. (European Central Bank.)

Maksupalveluista SEPA koskee niin tilisiirtoa, suoraveloitusta kuin maksukorttejakin, jotka siis on tarkoitus saada toimimaan yhteneväisesti kaikissa SEPA-maissa yhtä hyvin kuin ne aikaisemmin ovat toimineet kunkin maan sisällä. Yhteisten standardien mukaiset palvelut tulevat käyttöön kansallisten palvelujen

rinnalle siirtymäaikana 2008–2010 ja myöhemmin korvaavat vanhat palvelut kokonaan. (OP-Pohjola-ryhmä.)

Ensimmäisenä askeleena kohti SEPA:aa voidaan pitää vuodelta 1990 olevaa Euroopan komission raporttia, jossa ensimmäisen kerran visioitiin tilisiirtojen yhtenäistämistä Euroopan yhteisöjen alueella. Euroopan unionin vuonna 2001 antama hinta-asetus pakotti pankit hinnoittelemaan EU-maiden väliset maksut yhtäläisesti kotimaan maksujen kanssa. Tämä laski hintoja maiden välisissä euromaksuissa, mutta maksujen käsittely hoitui yhä tehottomasti. Reaktiona tähän kehitykseen Euroopan pankit perustivat seuraavan vuoden kesäkuussa EPC:n (European Payments Council) tavoitteenaan luoda yhtenäinen euromaksualue. (European Payments Council; Suomen Pankki.)

Yhtenäisen euromaksualueen oikeudellisena perustana on Euroopan komission laatima maksupalveludirektiivi (Directive on Payment Services), jonka EU:n neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat hyväksyneet. Kaikkien EU:n jäsenmaiden tulee viedä direktiivin sisältö lainsäädäntöönsä 1.11.2009 mennessä, jolloin sen siis pitäisi olla voimassa koko EU:n alueella. (European Commission; European Payments Council.)

Eurojärjestelmä pitää SEPA:n toteutumista varsinaisesti vasta ensimmäisenä vaiheena, jossa pyritään yhdistämään alueen maksujärjestelmät. Seuraavana vaiheena pidetään eSEPA:aa, jonka yhtenä tavoitteena on poistaa paperin käytön tarve maksuprosesseissa. (European Central Bank.)

2.1 Toimijat

Euroopan maksuneuvosto (EPC, European Payments Council) perustettiin kesäkuussa 2002 pääasiallisena tehtävänäan yhtenäisen euromaksualueen kehittäminen (European Payments Council). Maksuneuvosto on tehnyt säännösten SEPA-tilisiirrolle ja -suoraveloitukselle sekä ohjeen korttimaksuille auttamaan pankkeja maksupalvelujen kehittämisessä. Jäseninä maksuneuvostossa on kaikkiaan 74 pankkia tai pankkialan järjestöä. (European Payments Council.)

Euroopan unionin toimielimillä, ennen kaikkea unionin lainsäädäntöä valmistelulla Euroopan komissiolla, on myös ollut keskeinen osa SEPA:n synnyssä. Maksupalveludirektiivi oli käytännössä sysäys, joka johti yhtenäisen euromaksualueen syntyyn. Lisäksi EU on pyrkinyt lainsäädännöllään yhtenäistämään maksamiseen liittyviä käytäntöjä eri maissa ja siten luomaan pohjaa SEPA:lle. Myös Euroopan keskuspankillla on ollut aktiivinen rooli SEPA-prosessissa muun muassa luomalla TARGET2-bruttomaksujärjestelmä ja julkaisemalla prosessin etenemistä seuraavia raportteja. (European Payments Council.)

2.2 Aikataulu

Siirtyminen SEPA:aan toteutetaan kolmessa vaiheessa. Ensimmäisenä näistä oli suunnitteluvaihe tammikuusta 2004 kesäkuuhun 2006. Tänä aikana suunniteltiin muun muassa tilisiirto- ja suoraveloitussjärjestelyt sekä korttiohjeisto. Vuoden 2006 puolivälistä seuraavan vuoden loppuun kestäneessä toteutusvaiheessa pääpaino oli maksuvälineiden, standardien ja infrastruktuurien käyttöönoton valmistelussa ja testauksessa. (Euroopan keskuspankki.)

Viimeisessä, parhaillaan käynnissä olevassa siirtymävaiheessa, SEPA-maksuvälineiden tulisi jo olla tarjolla kansallisten maksuvälineiden rinnalla. Myös infrastruktuurien pitäisi kyetä käsittelemään molemmilla maksuvälineillä suoritettuja maksuja. Siirtymävaiheen päättyessä vuoden 2010 jälkeen tulisi merkittävän osan maksuista tapahtua SEPA-maksuvälineillä. (Euroopan keskuspankki.)

2.3 SEPA-maksuvälineet

SEPA-hanke kattaa kolme eri maksuvälinettä. Näitä ovat tilisiirrot, suoraveloitukset ja korttimaksut eli kaikki merkittävimmät maksuvälineet käteismaksua lukuun ottamatta. Näiden SEPA-maksuvälineiden on tarkoitus vähitellen korvata kunkin maan kansalliset järjestelmät. (Nordea.)

Yhtenäisellä euromaksualueella euromääräisinä tapahtuvat maksut vastaavat kaikin puolin kotimaisia maksuja. Sen sijaan SEPA-alueen ulkopuolelle menevät ja sieltä tulevat maksut pysyvät ulkomaan maksuina. Sama pätee alueen sisällä tapahtuviin maksuihin, mikäli valuuttana käytetään jotain muuta kuin euroa. (Nordea.)

2.3.1 SEPA-tilisiirrot

Tilisiirrossa maksaja antaa maksumääräyksen pankilleen, joka puolestaan siirtää rahat saajan pankille. Yhtenäisellä euromaksualueella yhtenäistetään säännöt ja määrittelyt euromääräisiä tilisiirtoja varten. Tilitietojen antaminen SEPA-tilisiirrossa tapahtuu käyttäen IBAN- ja BIC-koodeja. Tilisiirron välitysnopeus on SEPA-tilisiirrossa aluksi kolme pankkipäivää, joskin maksupalveludirektiivin myötä vuoden 2012 alusta alkaen maksujen tulee olla saajan tilillä jo viimeistään seuraavana pankkipäivänä. (European Central Bank.)

Suomalaisen viitteen käyttö kotimaisissa SEPA-tilisiirroissa onnistuu alusta alkaen entiseen tapaan, mutta kaikki kotimaan maksuille ominaiset piirteet, kuten toistuvaissuoritukset, eivät ole heti käytettävissä. Aikaisemmin käytössä olleen EU-maksun kaltaista summaylärajaa (50 000 €) ei enää ole, mikä onkin merkittävin muutos EU-maksuun nähden. Siirtymäaikana tosin SEPA-tilisiirtoa kehitetään edelleen monipuolisemmaksi palveluksi. (OP-Pohjola-ryhmä.)

2.3.2 SEPA-korttimaksut

Monet erilaiset maksukortit voidaan jakaa kahteen pääluokkaan. Pankki- eli suoraveloituskorteilla maksetut maksut veloitetaan maksajan tililtä, kun taas luottokortti mahdollistaa ostamisen luotolla johonkin rajaan asti. Toki on olemassa myös yhdistelmäkortteja, joissa on nämä molemmat ominaisuudet. (European Commission.)

Maksujen maksaminen ja käteisen nostaminen onnistuu SEPA-kortin samalla tavalla ainakin kaikkien euromaiden alueella, joskin tavoitteena on korttien käy-

tettävyys koko yhtenäisellä euromaksualueella. Kaikki SEPA-kortit on varustettu EMV-sirulla. Jo yleisesti käytössä olevien sirukorttien myötä muuttuu entiseen verrattuna lähinnä vain se, että maksettaessa kortinhaltija näppäilee itse tunnuslukunsa, samoin rahaa nostettaessa. (Nordea.)

Vaikka sama kortti periaatteessa kelpaakin ainakin euroalueella, on kunkin liikkeen päätettävissä, minkä yhtiöiden kortit se hyväksyy. Maksukorttien käsittelijöiden kannalta on tietenkin merkittävää, että ne pystyvät SEPA:n myötä tarjoamaan palveluitaan välittämättä kansallisista rajoista, mikä parantanee kustannustehokkuutta. (European Commission.)

Vain yleisesti toimivat maksukortit kuuluvat SEPA:n piiriin, eivät ainoastaan yhdessä yrityksessä käytettävissä olevat kortit. Tavoitteena on, että yhtenäisellä euromaksualueella julkaistaisiin vuoden 2010 jälkeen ainoastaan EMV-sirulla varustettuja maksukortteja ja luovuttaisiin magneettijuovakorteista. (European Payments Council.)

2.3.3 SEPA-suoraveloitus

Suoraveloituksessa maksumääräys tulee maksun saajalta hänen ja maksajan yhteisestä sopimuksesta maksajan annettua etukäteen luvan maksun veloittamiseen. Suoraveloituksen käyttäminen on mahdollista myös yksittäisissä laskuissa. (Euroopan keskuspankki.)

Kansalliset suoraveloitujärjestelmät korvautuvat SEPA-suoraveloituksella (SEPA Direct Debit), joka poikkeaa jonkin verran myös Suomessa käytetystä suoraveloituksesta. Ensinnäkin myös yritysten välinen suoraveloitus on mahdollinen SDD:ssä, toisaalta veloitussopimus tehdään suoraan asiakkaan ja toimittajan välille. Lisäksi asiakkaalla on mahdollisuus peruuttaa suoraveloitus kahdeksan viikon ajan. (JKN Consulting.)

Suomessa toimivat pankit kuitenkin suosittelevat suoraveloituksen sijasta maksupalveluja, jotka perustuvat Suomessa voimakkaasti kehittyvään e-laskuun.

Myös e-laskuun voidaan liittää automaattinen maksaminen. Kuitenkin rajat ylittävässä maksuissa pankit suosittelevat SEPA-suoraveloitusta. Muualla e-lasku on toistaiseksi vielä vähemmän käytössä, mutta kuitenkin EU-komission asiantuntijaryhmä aikoo laatia suunnitelman eurooppalaiselle e-laskulle vuoden 2009 loppuun mennessä. (Finanssialan keskusliitto.)

2.4 SEPA-lisäpalvelut

Rahoituslaitoksilla on yhtenäisellä euromaksualueella mahdollisuus tarjota asiakkaille myös lisäpalveluja, kunhan ne eivät ole ristiriidassa sääntökirjojen ja toimintaohjeistojen kanssa. Mahdollisuuksia erilaisiin lisäpalveluihin on runsaasti, esimerkiksi Suomessa jo laajasti käytetty sähköinen laskutus tai maksutietojen sähköinen välittyminen. Viime kädessä rahoituslaitokset ovat vastuussa SEPA-palvelujensa laadusta. (Euroopan keskuspankki.)

Suomessa toimivilla pankeilla on SEPA-tilisiirron yhteydessä käytössä e-laskun lisäksi joitain muitakin lisäpalveluja. Näihin kuuluvat 20 merkkiä sisältävän viitteen välittäminen maksun saajalle ja skandinaavisten merkkien (Å, Ä ja Ö) välittäminen. Lisäksi saajalle välitetään tieto maksupäivästä, ja maksuissa on käytettävissä enemmän merkkejä erittelytietoa varten kuin SEPA-tilisiirroissa yleisesti. (Finanssialan keskusliitto.)

2.5 Infrastrukturi

Jotta SEPA voi käytännössä toimia, tarvitaan maksujen välittäjien välille toimiva infrastrukturi. Tämä tarkoittaa lähinnä selvitystä ja toimitusta. Selvityksessä lähetetään, täsmäytetään ja vahvistetaan maksumääräykset sekä selvitetään siirtyvät summat. Toimituksessa taas siirretään rahaa maksajalta maksun saajalle eli käytännössä pitkälti pankilta toiselle. (Euroopan keskuspankki.)

Palvelujen infrastruktuurin toimittajien tulee noudattaa SEPA:n selvitys- ja toimitusohjeistoa tavoitteena yhteinen infrastrukturi euromaksujen suoritukselle, vastaanotolle ja toimitukselle. Vuoden 2010 loppuun mennessä kaikkien infra-

struktuurien tulisi kyetä käsittelemään SEPA-maksupalveluita. (European Central Bank.)

2.6 SEPA:n vaikutukset yrityksille

Yritysten valmistautumisessa SEPA:aan keskeistä on päivittää IBAN- ja BIC-pankkiyhteystiedot maksunsaajarekistereihin ja toisaalta valmistautua käyttämään niitä maksamisessa ja laskutuksessa, myös kotimaassa. Laskutus- ja kirjausmenettelyt tulee tarkastaa ja konvertoida tietokannoissa olevat tilitiedot IBAN- ja BIC-muotoon. Koska SEPA pohjautuu yleismaailmalliseen UNIFI (ISO20022) XML -sanomastandardiin, tulee yrityksessä varmistua siitä, että käytössä olevat järjestelmät kykenevät toimimaan tämän standardin mukaisella tavalla. Maksuliikennejärjestelmien SEPA-valmius tulisi tarkistaa myös oman pankin kanssa. (Finanssialan keskusliitto.)

3 SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

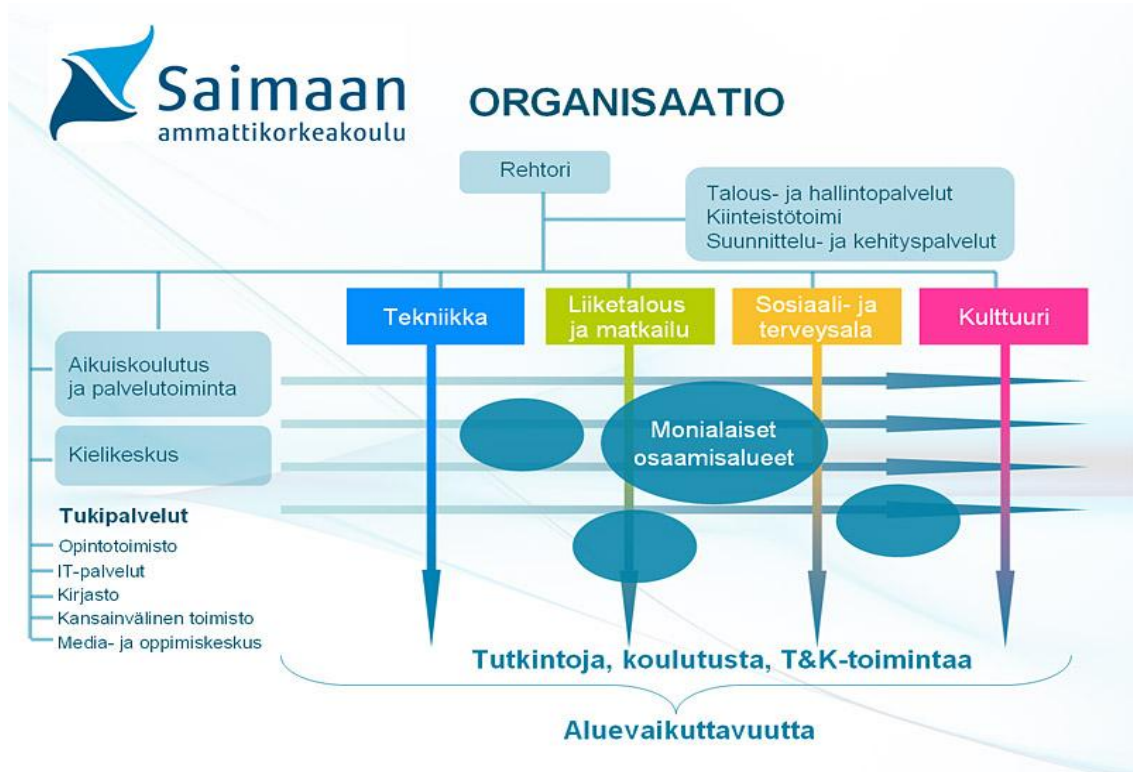
Saimaan ammattikorkeakoulu järjestää ammattikorkeakouluopetusta Imatralla ja Lappeenrannassa viidellä koulutusalueella.

3.1 Yleistä

Saimaan amk (Saimaan ammattikorkeakoulu) oli aloittaessaan toimintansa vuoden 2009 alussa yksi Suomen 26 ammattikorkeakoulusta. Sen ylläpitäjänä toimii kokonaan Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän omistama Saimaan ammattikorkeakoulu Oy. Suomen ammattikorkeakouluista oli 1.1.2009 kaikkiaan 12 osakeyhtiömuotoisia. Aikaisemmin Etelä-Karjalassa järjesti ammattikorkeakouluopetusta Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, joka toimi suoraan Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän alaisuudessa. Saimaan amk:n irtautuessa koulutuskuntayhtymästä siirtyi amk:n omistukseen myös joukko rakennuksia sekä Imatralla että Lappeenrannassa. (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy.)

Kuten osakeyhtiöissä yleensä, käyttää Saimaan ammattikorkeakoulu Oy:ssäkin ylintä päätösvaltaa yhtiökokous, joka puolestaan päättää hallituksen koostumuksesta. Ammattikorkeakoulua koskevissa asioissa yleistoimivaltaa käyttää hallituksen valitsema rehtori, joka on samalla myös osakeyhtiön toimitusjohtaja. Varsinaisen hallituksen ohella on Saimaan amk:lla ammattikorkeakoululain velvoittamana myös sisäinen hallitus. (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy.)

Kaikkiaan Saimaan amk:ssa on viisi koulutusala: tekniikka, liiketalous, matkailu, sosiaali- ja terveysala sekä kulttuuri. Koulutusalat toimivat omina tulosityksiköinä (kuva 1) lukuun ottamatta sitä, että liiketalous ja matkailu kuuluvat samaan tulosityksikköön. Kaikkien näiden neljän tulosityksikön johdossa on koulutusjohtaja. Koulutusalat jakautuvat edelleen koulutusohjelmiin, joita vuonna 2009 alkaa nuorisokoulutuksen puolella 16. Näistä koulutusohjelmista neljä on täysin englanninkielisiä. Kussakin koulutusohjelmassa on koulutuspäällikkönä joku määrääjäksi nimetty kyseisen koulutusalan opettaja. (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy.)

Kuva 1 Saimaan ammattikorkeakoulun organisaatio (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy)

Nuorisosteen koulutuksen lisäksi omana tuloyksikkönään on aikuiskoulutus ja palvelutoiminta, joka vastaa nimenomaan aikuiskoulutuksen järjestämisestä, mutta koulutuksen sisällöt ovat kunkin koulutusalan omalla vastuulla. Saimaan AMK:ssa on erillisenä tuloyksikkönään kielikeskus, joka vastaa koko ammattikorkeakoulun kieltenopetuksesta. (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy.)

Varsinaisen koulustoitiminnan ulkopuoliset tukipalvelut kuuluvat pääasiassa rehtorin toimiston tuloyksikköön. Näitä tukipalveluita ovat talous- ja hallintopalvelut, kiinteistötoimi, suunnittelu- ja kehityspalvelut, opintotoimisto, IT-palvelut, kirjasto, kansainvälinen toimisto sekä MEPPI (Media- ja oppimiskeskus). (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy.)

3.2 Talous- ja hallintopalvelut

Saimaan ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalvelut kuuluu rehtorin toimiston tulosityksikköön monien muiden yhteisten palvelujen ohella. Aikaisemmin kun ammattikorkeakoulu oli osa Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymää, koulutuskuntayhtymä tuotti yhteisesti muun muassa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä kiinteistöpalvelut. Ammattikorkeakoulun irtauduttua kuntayhtymästä siirrettiin osa henkilökunnasta sen palvelukseen. (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy.)

Talous- ja hallintopalvelujen johdossa on talous- ja hallintojohtaja, joka vastaa myös kiinteistötoimesta. Lisäksi talous- ja hallintojohtaja toimii varatoimitusjohtajana ja vastaa yksikkönsä osalta toiminnan tuloksista rehtorille/toimitusjohtajalle. Talous- ja hallintopalveluissa on vakituista henkilöstöä kaikkiaan 13, joista Lappeenrannassa Kimpisen kampuksella työskentelee kahdeksan henkilöä ja Imatralla Linnalan kampuksella viisi, kiinteistötoimi työllistää kaksi ihmistä. (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy.)

Yhtenäiseen euromaksualueeseen siirtyminen vaikuttaa talous- ja hallintopalveluihin lähinnä siellä käytettävien tietokoneohjelmien päivystarpeen kautta. Tämä tarve aiheutuu siitä, että tilinumeroiden esitystapa muuttuu IBAN-muotoiseksi ja myös pankin BIC-koodi pitää olla esillä. Samasta syystä myös laskulomakkeiden muuttaminen on välttämätöntä. Korttimaksujen osalta on varmistettava käytössä olevien maksupäätteiden SEPA-valmius.

3.3 Maksuliikenne

Saimaan ammattikorkeakoulun varsinainen sopimuskumppani maksuliikenteen osalta on Lappeenrannan kaupunki. Kuitenkaan kaupungilla ei itsellään ole enää taloushallinto- eikä tietotekniikkahenkilöstöä, vaan nämä toiminnot on vuonna 2009 ulkoistettu uudelle yhtiölle nimeltään Saimaan talous ja tieto Oy (Saita). Myös Saimaan ammattikorkeakoulun maksuliikenteen hoitaa käytännössä Saita, jonka palvelimilla myös ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalveluiden käyttämät tietokoneohjelmat ovat.

Lappeenranta sai kaupunginoikeudet vuonna 1649 ja sen asukasluku on vuonna 2009 noin 70 500, eli se on Suomen 13:nneksi suurin kaupunki. Kaupungin pinta-ala on 1 347 neliökilometriä ja se sijaitsee Saimaan etelärannan ja valtakunnanrajan välissä. Kyseessä on Etelä-Karjalan maakuntakeskus ja myös yliopistokaupunki. Työpaikkoja Lappeenrannassa on kaikkiaan noin 30 000, suurimpina työllistäjinä kaupunki itse, UPM-Kymmene Oyj ja Etelä-Karjalan keskussairaala. (Lappeenrannan kaupunki.)

Saimaan talous ja tieto (Saita) Oy Lappeenrannan kaupungin sekä Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden puoleksi omistama vasta äskettäin perustettu osakeyhtiö, jonka toimialana on tuottaa taloushallinto- ja tietotekniikkapalveluita. Henkilöstöä Saita Oy:n palvelukseen on Lappeenrannan kaupungin talous- sekä tietohallinnosta ja Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden henkilöstöstä yhteensä 65 henkilöä. (Lappeenrannan kaupunki.)

4 SAIMAAN AMK:N KÄYTTÄMÄT TALOUSHALLINNON OHJELMAT

Saimaan ammattikorkeakoulussa on käytössä monia eri tietokoneohjelmistoja talous- ja hallintopalveluiden tehtäviä varten. Seuraavassa on esitelty niitä lyhyesti.

4.1 Intime Plus

Saimaan ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalveluiden käyttämistä ohjelmista keskeisin on Intime Plus. Kyseessä on Aditron tuote, jonka tärkeimmät toiminnot ovat myynti- ja ostoreskontra, kirjanpito sekä sisäinen laskenta. Monista muista käytössä olevista ohjelmista siirtyy tietoa Intimeen, ja ainakin IP:hen myös toisin päin. Ohjelman pääkäyttäjänä Saimaan ammattikorkeakoulussa on laskentasihteeri Maini Pettinen.

Myös toimittajarekisteri on Intimessa, johon täten perustetaan uudet toimittajat. Toimittajatiedot siirtyvät Intimesta Invoice Processing -ohjelmaan, koska laskujen käsittely tapahtuu siellä. Kun lasku on käsitelty IP:ssä, siirtyvät sen tiedot kirjanpitoon Intimeen. Vastaavasti siirtyy Intimeen tietoa myös TEM:stä, Personec F:stä ja Analystestä.

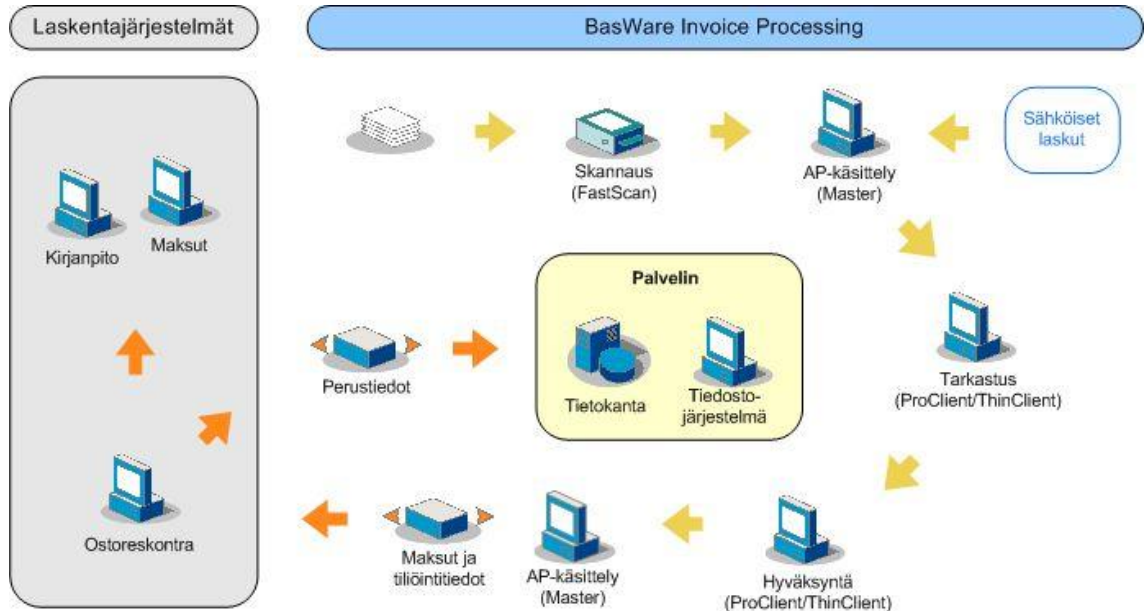
4.1.1 Laskulomake

Intime Plus -ohjelmalla tehdään myös laskutuksessa käytettävä laskulomake, jossa on SEPA:n myötä oltava Saimaan ammattikorkeakoulun IBAN-muotoinen tilinumero ja pankin BIC-koodi. Tältä osin SEPA-valmius on jo olemassa eli uusittu laskulomake on käytössä, katso liite 2.

4.2 Invoice Processing

Ostolaskujen sähköiseen käsittelyyn Saimaan ammattikorkeakoulussa käytetään Baswaren Invoice Processing (IP) -järjestelmää. Tällä hetkellä siitä on käy-

tössä versio 3.5. Järjestelmä koostuu useista eri laskunkäsittelyn vaiheissa käytettävistä sovelluksista kuvan 2 mukaisesti. Toimittajatiedot järjestelmään tulevat Intime Plus -ohjelmasta.

Kuva 2 Laskunkäsittelyn työnkulku ostolaskujen käsittelyohjelmassa (Basware)

Myös paperilaskut saadaan järjestelmään skannaamalla FastScan- tai Master-sovelluksella. FastScan mahdollistaa suurten laskumäärien skannaamisen yhdellä kertaa, kun taas Masterilla voidaan skannata vain yksittäisiä laskuja. FastScanissa voidaan laskutiedot hakea myös automaattisesti optisen tekstin-tunnistuksen avulla. Masterin muihin toimintoihin kuuluvat laskutietojen syöttäminen, laskujen kiertoon lähettäminen, lopputarkastus ja hyväksytyjen laskujen siirto kirjanpitojärjestelmään, joka on tässä tapauksessa Intime Plus.

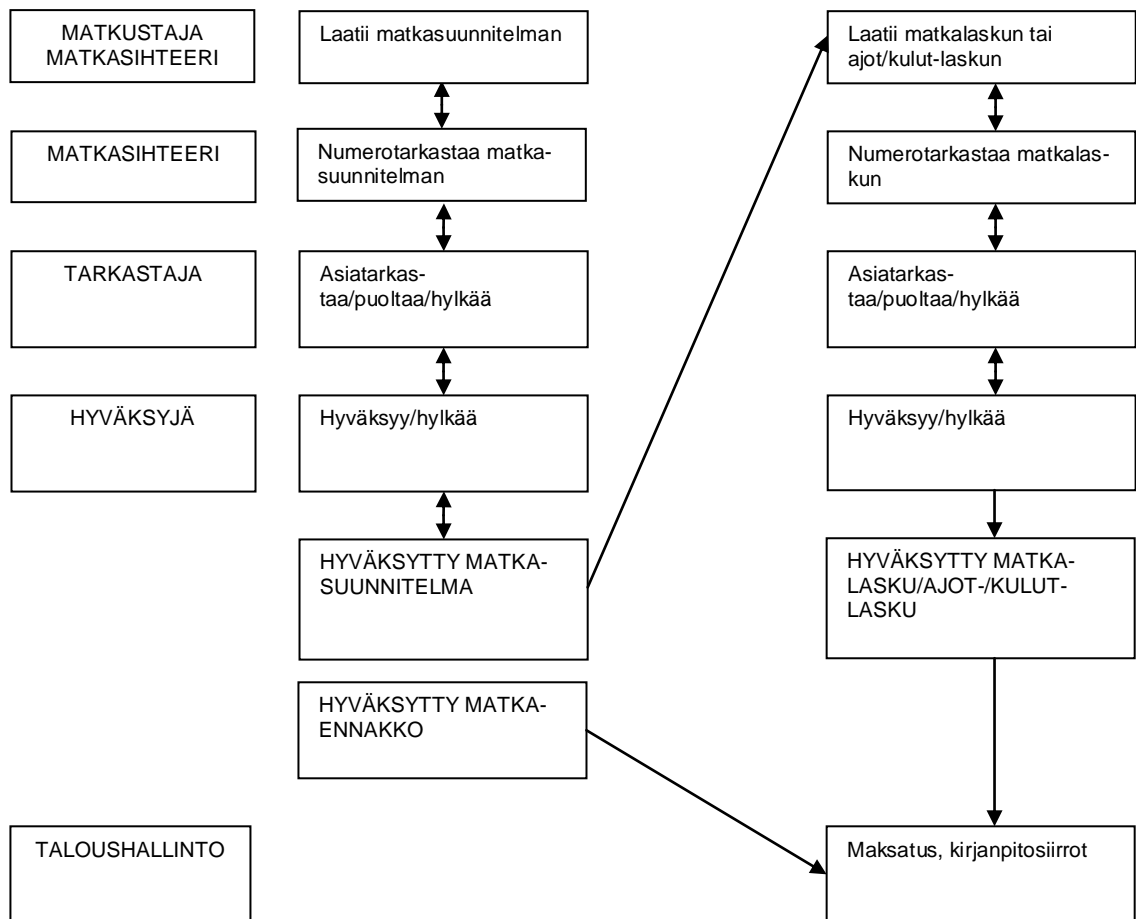
Järjestelmän pääkäyttäjän työkaluna on Admin-sovellus, jolla voidaan esimerkiksi hallita käyttäjätietoja. Pääkäyttäjänä on laskentasihteeri Päivi Kokko. Laskujen tarkastaminen ja hyväksyminen tapahtuu joko ProClient- tai ThinClient-sovelluksella. Saimaan ammattikorkeakoulussa on käytössä näistä ThinClient, jota käytetään selaimessa eikä sitä tarvitse siis asentaa työasemaan. Lisäksi on käytössä myös analysointi- ja raportointisovellus Monitor, jolla voi katsoa ja kommentoida laskuja.

4.3 Personec F

Palkkaohjelmana Saimaan amk:ssa on käytössä Aditron Personec F:n kunnalliselle sektorille kehitetty versio. Palkkaohjelmaan viedään tilikartat ja palkkataulukot. Aina kun uusi työntekijä tulee organisaatioon, viedään hänen tietonsa Personeciin manuaalisesti WELMU:sta. Personec F:llä tapahtuvat luonnollisesti myös palkka-ajot. Personec F:stä löytyy lisäksi henkilöstörekisteri. Ohjelmasta siirtyy tietoa maksetuista palkoista Intimeen. Personecin pääkäyttäjänä on palkkasihteeri Marja-Terttu Koivuniemi.

4.4 Travel & Expense Management

Saimaan ammattikorkeakoulu käyttää Baswaren Travel & Expense Management -ohjelmaa matka- ja kululaskujen sekä koulutusten seurantaan. Matkahallintaprosessi toimii kuvan 3 osoittamalla tavalla.

Kuva 3 Matkahallintaprosessi Saimaan ammattikorkeakoulussa (Saimaan ammattikorkeakoulu Oy)

Travel & Expense Managementin pääkäyttäjinä ovat toimistosihteeri Mervi Valtonen Imatralla ja laskentasihteeri Maini Pettinen Lappeenrannassa. Pääkäyttäjät ottavat ohjelmasta raportteja, vuodenvaihteessa myös verottajaa varten. Lisäksi he perustavat henkilöitä, myöntävät käyttöoikeuksia ohjelmaan ja perustavat ohjaustietoja. Tieto matka- ja muista kustannuksista siirtyy TEM:stä Intimeen.

4.5 VeriFone VX DUET

Saimaan ammattikorkeakoululla on käytössään neljä kappaletta VeriFone VX DUET -maksupäätteitä. Näistä kaksi on Kimpisen kampuksella, toinen taloustoimistossa ja toinen kirjastossa, yksi Kahilanniemen kampuksen kirjastossa ja yksi Linnalan kampuksella. Kirjastoissa maksupäätteet antavat opiskelijoille

mahdollisuuden maksaa myöhästymis- ja kopiokorttimaksuja sekä opinnäytetöiden kansituksia käteisen sijasta kortilla. Käytettävät maksupäätteet pystyvät lukemaan EMV-sirulla varustettuja kortteja ja ovat SEPA-yhteensopivia.

4.6 Muita ohjelmia

Edellä mainittujen lisäksi on muitakin ohjelmia käytössä talous- ja hallintopalveluissa. Näiden osalta SEPA ei aiheuttane mitään muutostarpeita. Baswaren Maksuliikenne Analysointilä käsitellään tiliotteita, jotka siirtyvät sieltä Intimeen. Toinen Baswaren ohjelma Business Planning (BP) toimii apuvälineenä talouden suunnittelussa ja seurannassa, BP:stä saadaan myös reaaliaikaisia raportteja ja siihen voidaan syöttää talouarviota.

Aditron Personec-Käyttöomaisuus -ohjelmalla tehdään poistolaskenta, jonka takia siitäkin siirtyy tietoa Intimeen. Tässä ohjelmassa on myös pysyvien vastaavien rekisteri ja luettelo luetteloitavasta irtaimistosta (verollinen hankintahinta yli 500 euroa). Työsopimusten tekoa varten on käytössä WELMU-ohjelma ja dokumenttien hallintaan Dynasty, josta ammattikorkeakoulun henkilöstö voi sähköisessä muodossa lukea asiakirjoja viranhaltijapäätöksistä, sopimuksista ja esimerkiksi kokousten pöytäkirjoja.

4.7 Ohjelmistojen muutostarpeet / yhteenveto haastatteluista

Haastateltaviksi henkilöiksi valittiin Saimaan ammattikorkeakoulun talous- ja hallintopalveluiden henkilöstöä. Valintaperusteena oli pääasiassa asiantuntemus kulloinkin kyseessä olevan ohjelman käytössä. Näillä perusteilla haastatteluun valikoituivat toimistosihteerit Mervi Valtonen ja Terho Hammarén, laskentasihteerit Maini Pettinen ja Päivi Kokko sekä henkilöstösihteerit Riitta Luukkonen. Haastattelut tapahtuivat kesä-heinäkuussa 2009. Haastattelussa esitetyt kysymykset löytyvät liitteestä 1.

4.7.1 Laskutus ja matkaohjelma

Haastateltava toimistosihteeri Mervi Valtonen
Haastattelu-aika 30.6.2009

Haastattelu

Laskutusta hoidetaan Aditron Intime Plus -ohjelmalla, josta myös muun muassa saadaan kassatositteita. Ohjelman varsinaisena pääkäyttäjänä Saimaan ammattikorkeakoulussa on Maini Pettinen. Matkahallintoon, matka- ja kululaskuihin, matkaennakoihin ja henkilöstön koulutusten seurantaan käytetään Baswaren Travel & Expense Managementiä (TEM).

Yhtenäinen euromaksualue aiheuttaa muutoksen tilinumeroihin, jotka tulevat olemaan IBAN-muodossa. Tämän lisäksi pankin BIC-tunnuksen tulee olla mukana. Myös Intimen laskulomake vaatii uudistamista, jonka varmistamiseksi on syytä ottaa yhteyttä Aditroniin. Intimen osalta olemassa olevasta SEPA-valmiudesta ei siis ole täyttä varmuutta, joka tapauksessa jonkinlaisen päivityksen ohjelmaan pitäisi olla tulossa joulukuussa 2009. Sen sijaan TEM:n osalta ei ole tietoa minkäänlaisista päivityksistä, joskin syyskuussa järjestetään käyttäjäpäivät.

Todennäköisesti SEPA:aan siirtyminen ei aiheuta suoranaisesti mitään omia toimenpiteitä, mutta kuitenkin on valppaasti seurattava muun muassa ohjelmistotoimittajien toimintaa tarpeellisten muutosten aikaansaamiseksi. Lisäksi pitää muistaa, että kaikki Saimaan ammattikorkeakoulun ohjelmat ovat Lappeenrannan kaupungin palvelimella.

Muutoksilla ei pitäisi olla merkittäviä vaikutuksia itse ohjelmien käyttämisen kannalta. Prosessin aiheuttamista kustannuksista ei ole vielä selvyttä. Suurin riski asiassa on, että riski tilinumeron väärin kirjoittamiseen kasvaa. Hyötyjäkin toki on, erityisesti Suomen ulkopuoliselta SEPA-alueelta tulevien ihmisten kanssa toimimisen helpottuessa. Tämä korostuu varsinkin kulttuurin koulutusosalalla.

4.7.2 Palkkaohjelma

Haastateltava henkilöstösihteeri Riitta Luukkonen
Haastattelu-aika 1.7.2009

Haastattelu

Palkanlaskentaohjelmana käytetään Aditron Personec F-K:ta, joka on Personec F:n kuntasektoria varten kehitetty versio. Myös kokouspalkkioihin ja muihin vastaaviin käytetään samaa ohjelmaa. Kyseisestä ohjelmasta saadaan lisäksi erilaisia lakisääteisiä raportteja ja henkilöstölistauksia. SEPA:n vaikutukset tähänkin ohjelmaan liittyvät muuttuviin tilinumeroihin.

Suoranaisesti SEPA:n takia tulevista päivityksistä ei ole tietoa, vaikka päivityksiä ohjelmaan tuleekin yleensä melko säännöllisesti. Varsinaisesti itse joudutaan lähinnä vain tarkistamaan, että SEPA-valmius toteutuu. Ohjelman käyttämisestä SEPA ei muuta millään tavalla. Varsinaisia kustannuksia sen enempää kuin säästöjäkään ei SEPA:sta aiheutune. Työskentelyä helpottanee, kun joidenkin ulkomaalaisten tilinumerot voidaan syöttää ohjelmaan. Nykyisellään se ei ole mahdollista.

4.7.3 IP

Haastateltava laskentasihteeri Päivi Kokko
Haastattelu-aika 1.7.2009

Haastattelu

Baswaren Invoice Processing (IP) on ohjelma, jota käytetään Saimaan ammattikorkeakoulussa ostolaskujen käsittelyssä. Ohjelmalla voidaan kierrättää laskuja henkilöiltä toisille ja lisäksi siinä on paperilaskujen skannausominaisuus.

Myös IP:n tapauksessa SEPA aiheuttaa lähinnä tarpeen ilmoittaa tilinumero IBAN-muotoisena sekä vaatii pankin BIC-tunnuksen esittämistä.

Mahdollisesti tarvittavista päivityksistä ohjelman saattamiseksi SEPA-valmiuteen on kysytty, mutta varsinaista tietoa sellaisista ei ole saatu. Organisaatiossa ei tämän IP:n takia jouduttane juurikaan tekemään itse mitään muutoksia mutta Intimessa sen sijaan tällainen lienee tarpeen. Ohjelman käyttämiin ei SEPA:n pitäisi vaikuttaa.

Tulevat kustannukset tuskin ovat kovinkaan merkittäviä, joskaan niitä ei vielä pysty kovin hyvin arvioimaan. Paljon riippuu esimerkiksi siitä, tarvitseeko jonkun Baswarelta tulla paikan päälle konsultoimaan vai ei. Jonkinlainen riski sisältyy ennen kaikkea käyttöönottovaiheeseen ja mahdollisiin yhteensopivuusongelmiin Intimen kanssa. Toisaalta kun muiden SEPA-alueen maiden tilinumerot tulevat yhtenäisiksi kotimaisten kanssa, saadaan niidenkin kierto sähköiseksi. Käytännössä tämä nopeuttanee toimintaa aiheuttamatta kuitenkaan merkittäviä rahallisia säästöjä.

4.7.4 Intime Plus

Haastateltava	toimistos sihteeri Terho Hammarén
Haastatteluaika	6.7.2009

Haastattelu

Intime Plus -ohjelman pääasialliset toiminnot ovat kirjanpito, myynti- ja ostoreskontra, sisäinen laskenta, myyntilaskutus ja asiakastietojen ylläpito. SEPA vaatii syöttökenttien ja tulostepohjien muuttamista. Itse Intimen päivityksistä huolehtii Lappeenrannan kaupunki. Jonkinlainen päivitys on tulossa joulukuussa, vaikka SEPA-valmius pitkälti onkin jo olemassa.

Laskutuksessa on erityisesti huolehdittava laskulomakkeen muuttamisesta yhtenäisen euromaksualueen vaatimusten mukaiseksi. Oleellista on lisäksi, ettei

Intimen ja IP:n yhteistoiminta häiriinny muutoksien vuoksi. Ainoa SEPA:n vaikutus ohjelman käyttämiseen on, että käyttäjä joutuu syöttämään pidemmän tilinumeron.

Kustannuksia muutokset aiheuttavat varmasti, tosin niiden määrää on vaikea arvioida. Ainakin ylimääräisiä työtunteja jollekulle on tiedossa. Pidemmällä aikavälillä työmäärä tulee kuitenkin koko yrityksen tasolla vähenemään ja myös pienehköjä säästöjä on todennäköisesti odotettavissa. Merkittävimmät riskit ovat ajon epäonnistuminen ja mahdolliset tietokatkot siirtymävaiheessa.

Haastateltava

laskentasihteeri Maini Pettinen

Haastattelu-aika

9.7.2009

Haastattelu

Intime Plus on ohjelma, jossa ovat muun muassa yhtiön kirjanpitoliedot, reskontrat ja sisäinen laskenta. Ostolaskut käsitellään varsinaisesti IP:ssä, josta ne siirretään Intimeen. Myös toimittajalista löytyy Intimesta. Yhtenäiseen euromak-sualueeseen siirryttäessä toimittajatietoja joudutaan muuttamaan tietyiltä osin.

Edellisen kerran ohjelmaa on päivitetty keväällä, SEPA-valmiudesta ei ole tietoa. Itselle aiheutuvia toimenpiteitä SEPA:n takia ei tiettävästi ole eikä SEPA oletettavasti vaikuta ohjelman käyttämiseen. Luultavasti kustannuksia aiheutuu esimerkiksi konsulttipalkkioista siirtymävaiheessa, jolloin myös ongelmat ohjelman toiminnassa ovat mahdollisia. Työskentelyä tulee selvästi helpottamaan tilinumeroiden yhtenäistyminen SEPA-alueella, koska tällöin manuaalinen työ vähenee tuntuvasti muissa SEPA-maissa olevien pankkitilien osalta.

5 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Intime Plus -ohjelmaan on tietävästi tulossa uusi versio 8.3 joulukuun aikana, jolloin sen pitäisi olla täysin SEPA-yhteensopiva. Baswaren ohjelmien IP:n ja TEM:n osalta konsultti tulee käymään 2.–3.2.2010, minkä jälkeen 15.–16.3. pitäisi siirtyä käyttämään näissä ohjelmissa IBAN-muotoisia tilinumeroita. Intime muuntaa vanhaa muotoa olevat tilinumerot automaattisesti IBAN:ksi ja BIC:ksi jo nyt, mutta ne eivät siirry sieltä ainakaan IP:iin.

Prosessin kustannukset koostuvat käytännössä kolmesta osasta. Intimen pankkikonversio, mikäli se ylipäätään katsotaan tarpeelliseksi, maksanee noin 2 000 euroa ja Personec F:n vastaava 1 500 euroa. Näiden lisäksi pitää vielä huomioida konsulttipalkkiot, joiden suuruuden arvioiminen on kaikkein vaikeinta. Arvioni näistä on 6 000 euroa, mutta todellisuudessa summa voi liikkua tuosta hyvinkin 2 000 euroa suuntaan tai toiseen. Kaiken kaikkiaan arvioin kokonaiskustannusten olevan noin 9 000–10 000 euroa.

Loppujen lopuksi ei siis kuitenkaan puhuta mistään valtavan suuresta asiasta varsinkaan rahallisesti tämän kokoluokan organisaatiossa. Työmääräkään ei nousse kovin suureksi, mutta toki muutoksiin sisältyy aina riskejä varsinkin ohjelmien välisessä yhteistoiminnassa. Käytännössä on esimerkiksi mahdollista, että tieto maksettavista laskuista lähtee IP:stä SEPA-yhteensopivassa muodossa, mutta Intime ei jostain syystä sitä pystykään lukemaan. Koska maksatus tapahtuu Intimen kautta, tarkoittaisi tämä sitä, että laskut eivät lähde maksuun.

6 YHTEENVETO

Opinnäytetyöni tavoitteena oli saada vastaus kolmeen asiaan, joista ensimmäisenä oli SEPA:n vaatimien muutosten selvittäminen, toisena aikataulun saaminen projektille ja kolmantena aiheutuvien kustannusten selvittäminen. Muutos-
tarpeiden selvittäminen käsittääkseni onnistui hyvin, koska ne olivat selvillä jo hyvissä ajoin eikä sen jälkeen ole mitään uutta ilmennyt. Tietysti tämän arvioi-
minen on vielä tätä kirjoitettaessa ennen aikaista, koska aina voi tapahtua yllä-
tyksiäkin mutta olen kuitenkin melko vakuuttunut, että sellaisilta vältytään.

Myös aikataulun laatiminen Baswaren ohjelmiin onnistui, mutta Aditron ohjelmi-
en osalta siitä ei toistaiseksi ole selvyttä. Kustannuksista sain suuntaa antavan
arvion tehtyä, joskin kovin tarkkaa summaa on melko hankala tällaisessa tapa-
uksessa ennakoita tietää. Kokoluokka kuitenkin on ymmärtääkseni oikea. Kai-
ken kaikkiaan voi sanoa työn jotenkuten onnistuneen, koska ainakin tavoitteisiin
pystyttiin vastaamaan mutta aika vasta näyttää, olivatko vastaukset miten oike-
aan osuneita.

Tavoitteeni oli saada opinnäytetyö sisällöllisesti valmiiksi marraskuun aikana
tässä kuitenkin onnistumatta. Muutaman päivän lipeäminen aikataulusta ei
sinällään ole katastrofi, varsinkaan kun tässä tapauksessa turha hätäily olisi
saattanut tuottaa nyt nähtyä huonompia tuloksia tarjolla olevan informaation
määrän kasvaessa merkittävästi vielä marraskuunkin kuluessa.

Kokonaisuutena en katso opinnäytetyöprosessini olleen mikään erityinen me-
nestys, vaikkakaan tekijän tavoitteet eivät nekään valtavan korkealla missään
vaiheessa olleet. Työ jäi turhankin suppeaksi, tosin mielestäni se ei kuitenkaan
muutoin ole erityisen keho. Kieltämättä moniakkin asioita olisi pitänyt tehdä toi-
sin, ainakin pitää aikataulusta tiukemmin kiinni.

Tekijän oman oppimisen kannalta opinnäytetyöstä oli ilman muuta hyötyä, kos-
ka prosessin aikana ymmärrys taloushallinnon järjestelmien käytännön toimin-
nasta merkittävästi lisääntyi, samoin toki myös yhtenäisestä euromaksualuees-

ta. Toivottavaa tietysti olisi, että myös toimeksiantaja tästä jollain tavalla hyötyisi. Käsitykseni mukaan suurin hyöty ammattikorkeakoululle oli se, että SEPA-asia käytännön toimenpiteineen nousi esille, ja siihen osattiin varautua ajoissa.

LÄHTEET

Basware Oyj. Invoice Processingin käyttöohje.

Euroopan keskuspankki. Yhtenäinen euromaksualue (SEPA).
http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006fi.pdf
(Luettu 5.9.2009)

European Central Bank. Eurosystem's vision.
<http://www.ecb.int/paym/sepa/ourrole/html/index.en.html> (Luettu 10.10.2009)

European Commission. Directive on Payment Services.
http://ec.europa.eu/internal_market/payments/framework/index_en.htm
(Luettu 13.11.2009)

European Payments Council. About SEPA – SEPA Vision and Goals.
http://www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_vision_and_goals (Luettu 22.9.2009)

European Payments Council. Making SEPA a Reality.
http://www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC066-06_Making%20SEPA%20a%20Reality%20-%20the%20definitive%20Guide%20to%20SEPA_v%203.0.pdf
(Luettu 12.11.2009)

Finanssialan keskusliitto. Yhtenäinen euromaksualue yrityksille.
http://www.fkl.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=2854&VID=default&SID=554412667629031&A=process%3aidaid.aspx%3acaller%3dopenDocument%3aprm1%3dwwwuser_fkl%3adocid%3d27765%3asec%3d%3aext%3d.pdf&S=1&C=62014 (Luettu 30.10.2009)

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Kolmastoista painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

JKN Consulting. SEPA-sanakirja. http://www.jknc.fi/sepa_sanakirja
(Luettu 13.11.2009)

Lappeenrannan kaupunki. Kaupunki-info.
<http://www.lappeenranta.fi/?deptid=11166> (Luettu 29.11.2009)

Lappeenrannan kaupunki. Saimaan talous ja tieto Oy:lle siirtyviin toimintoihin liittyvä liikkeenluovutus.
<http://kokoushallinta.lappeenranta.fi/dynastyweb/kokous/20091937-4.PDF>
(Luettu 25.11.2009)

Nordea. SEPA.
<http://www.nordea.fi/Yritykset+ja+yhteis%C3%B6t/Maksut+ja+kortit/Neuvoja+maksuista+ja+korteista/SEPA/953892.html> (Luettu 24.10.2009)

OP-Pohjola-ryhmä. SEPA-palvelut.
<https://www.op.fi/op?cid=151012336&srcpl=3> (Luettu 21.10.2009)

Saimaan ammattikorkeakoulu Oy. Saimaan ammattikorkeakoulun talousarvio 2009 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2009 – 2013.

Suomen Pankki. Yhtenäinen euromaksualue (SEPA).
<http://www.bof.fi/fi/rahoitusmarkkinat/kehityshankkeet/sepa.htm>
(Luettu 14.9.2009)

Haastatteluissa esitetyt kysymykset

1. Mitä toimintoja ohjelma sisältää?
2. Onko SEPA:an siirtymisellä vaikutusta kyseessä olevan ohjelman kannalta?
3. Onko mahdollisesti tarvittavista ohjelmistopäivityksistä jo tietoa?
4. Joudutaanko itse tekemään mitään muutoksia SEPA:n takia?
5. Vaikuttaako SEPA:an siirtyminen ohjelman käyttämiseen
6. Aiheuttaako SEPA:an siirtyminen joitain riskejä tai merkittäviä kustannuksia organisaatiolle?
7. Helpottaako SEPA:an siirtyminen työskentelyä tai aiheuttaako se säästöjä organisaatiolle

Saimaan ammattikorkeakoulun laskulomakkeet

LASKU		Sivu 1	
Laskun pvm 27.11.2009	Eräpäivä 11.12.2009	Viitenumero 11961610907977	Laskun numero 61090797
Tilausviite	Maksueto 14 pv netto	Valuutta EUR	Viivästyskorko 8.0 %
Asiakkaan v-tunnus	Asiakasnumero 119	Tilauspvm	Toimituspvm
Tilaaaja	Yhteyshenkilö Parikka Hanna-Kaisa		
Puhelin 040 3543402			
Toimintayksikkö Media- ja oppimiskeskus			

Tuote

Määrä	Yksikköhinta	Veroton arvo	Alv-%
40	4.60	184.00	22 %

Veroton arvo yhteensä:	184.00	EUR
Arvonlisävero:	40.48	22%
Lasku yhteensä:	224.48	EUR

Eräpäivä
11.12.2009Viitenumero
11961610907977

Lasku yhteensä 224.48 EUR

Pankkiyhteys
EKOP 562009-20258158
Saimaan ammattikorkeakoulu Oy
Osoite
PL 99
53101 Lappeenranta Finland

Puhelin: 02049 66411
Telefax: 02049 66505
Email: kirjaamo@saimia.fi

Y-tunnus: 2177546-2
Kotipaikka: Lappeenranta
www.saimia.fi

LIITE 2

2 (2)

LASKU		Sivu 1	
Laskun pvm 01.12.2009	Eräpäivä 15.12.2009		
Viitenumero 31961610908040	Laskun numero 61090804		
Tilausviite	Maksuehto 14 pv netto		
Valuutta EUR	Viivästyskorko 8.0 %		
Asiakkaan v-tunnus	Asiakasnumero 319		
Tilauspvm	Toimituspvm		
Tilaaaja			
Yhteyshenkilö Parikka Hanna-Kaisa			
Puhelin 040 3543402			
Toimintayksikkö Media- ja oppimiskeskus			

Tuote

Määrä	Yksikköhinta	Veroton arvo	Alv-%
1	6000.00	6000.00	22 %

Veroton arvo yhteensä: 6000.00 EUR
 Arvonlisävero: 1320.00 22%
 Lasku yhteensä: 7320.00 EUR

Erääntyneet saatavamme siirtyvät Aktiv Kapital Finland Oy:n huomautus- ja perintäpalveluun.

Eräpäivä 15.12.2009 Viitenumero 31961610908040 Lasku yhteensä 7320.00 EUR

Pankkiyhteys
 EKOP 562009-20258158
 Saimaan ammattikorkeakoulu Oy
 Osoite
 PL 99
 53101 Lappeenranta Finland

IBAN FI2556200920258158
 Puhelin: 02049 66411
 Telefax: 02049 66505
 Email: kirjaamo@saimia.fi

BIC OKOYFIHH
 Y-tunnus: 2177546-2
 Kotipaikka: Lappeenranta
 www.saimia.fi

Kuva 2 Laskulomake muutosten jälkeen siirtymäaikana